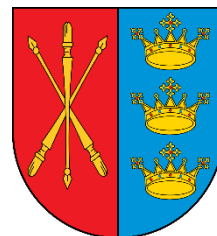

**Raport z realizacji Programu ochrony
środowiska dla Miasta i Gminy
Morawica na lata 2022-2026 z
perspektywą do 2029 r.” za
okres 2023-2024**

Morawica, 2025

Zamawiający:

Urząd Miasta i Gminy Morawica
ul. Spacerowej 7
26-026 Morawica

Wykonawca:

Terra Legis Katarzyna Helińska
ul. Gdyńska 3/2
71 – 534 Szczecin

Autorzy:

Katarzyna Helińska

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	3
1. WSTĘP	4
1.1. Podstawa prawna wykonania raportu.....	4
1.2. Cel wykonania raportu	4
1.3. Zakres opracowania oraz okres sprawozdawczy	4
1.4. Źródła danych	5
2. ZAKRES REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2023 – 2024.....	5
3. Analiza wskaźników monitorowania efektywności Programu Ochrony Środowiska	27
4. Ocena postępu wdrażania Programu	30
5. Analiza wydatków poniesionych na ochronę środowiska.....	30
6. Podsumowanie	31

1. WSTĘP

1.1. Podstawa prawna wykonania raportu

Obowiązek sporządzenia Programu ochrony środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.). Zgodnie z art. 17 wyżej wymienionej ustawy organ gminy sporządza program ochrony środowiska. Z wykonania programu organ wykonawczy sporządza co dwa lata raporty, które przedstawia Radzie Miejskiej.

„Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Morawica na lata 2022-2026 z perspektywą do 2029 r.” za okres 2023-2024, zwany dalej *Raportem*, jest dokumentem, w którym przeprowadzona została analiza wykonania zadań określonych w ww. Programie Ochrony Środowiska. Dokument ten prezentuje postępy w realizacji zadań z zakresu ochrony i poprawy stanu środowiska zapisanych w *Programie*.

1.2. Cel wykonania raportu

Opracowanie „Raportu z realizacji Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Morawica na lata 2022-2026 z perspektywą do 2029 r.” za okres 2023-2024” ma na celu:

- Przegląd i weryfikację priorytetów ekologicznych zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Morawica (POŚ),
- Dokonanie oceny prowadzonych działań pod kątem ich zgodności z celami wyznaczonymi w POŚ,
- Analizę źródeł finansowania przedsięwzięć zrealizowanych w ramach POŚ,
- Wskazanie barier w realizacji działań zaplanowanych w ramach POŚ,
- Wskazanie optymalnych metod monitorowania i sprawozdawczości działań planowanych do realizacji w latach kolejnych,
- Zidentyfikowanie problemów związanych z ochroną środowiska, wypełnienie ustawowego obowiązku zawartego w art. 18 ust. 2 ustawy Prawo Ochrony Środowiska, tj. z wykonania programu ochrony środowiska organ wykonawczy Gminy sporządza co 2 lata raport, który przedstawia Radzie Miejskiej.

1.3. Zakres opracowania oraz okres sprawozdawczy

Okres za jaki sporządzany jest raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Morawica na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2029” za lata 2023 - 2024.

Opracowanie zawiera następujące elementy:

- Informacje z wykonanych zadań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych,
- Oceny stopnia realizacji zadań określonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Morawica na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2029” za lata 2023 - 2024” w latach 2023 – 2024 z uwzględnieniem przyjętych wskaźników efektywności programu,
- Ocenę stopnia realizacji przyjętych celów i kierunków działań,

- Ocenę ewentualnych rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem oraz analizę przyczyn tych rozbieżności,
- Ocenę systemu monitoringu.

1.4. Źródła danych

Celem sporządzenia Raportu zwrócono się do następujących jednostek i podmiotów organizacyjnych z prośbą o udzielenie informacji o stopniu realizacji wyznaczonych w POŚ zadań:

- Urząd Miasta i Gminy Morawica,
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Kielcach,
- Nadleśnictwo Daleszyce,
- Nadleśnictwo Kielce,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach,
- Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Kielcach,
- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Kielcach.

Dane zostały pozyskane również z Banku Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl) oraz rejestrów Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Na ich podstawie opracowano Raport z Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Morawica, za lata 2023 – 2024.

2. ZAKRES REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2023 – 2024

Na terenie Miasta i Gminy Morawica w latach 2023 – 2024 zrealizowano liczne zadania, które wyznaczone zostały w „Programie Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Morawica na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2029” na lata 2023 - 2024. Zadania te znacznie przyczyniły się do poprawy środowiska na terenie gminy. Tabela 1 przedstawia listę zadań wyznaczonych do realizacji na lata 2023 - 2024, wraz ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za realizację, kosztów realizacji, opisu zadań, a w przypadku braku realizacji, któregoś z zadań wskazane zostały przyczyny niezrealizowania zadań.

Stopień realizacji zadań został oznaczony celem wyróżnienia odpowiednimi kolorami:

Kolor zielony – są to zadania, które zostały zrealizowane. Realizacja zadania mogła odbywać się w sposób ciągły, jak również mogła to być realizacja projektowa o znanym początku i końcu.

Kolorem czerwonym – są to zadania, których realizacja nie została dokonana. Tam gdzie udało się ustalić, w osobnej kolumnie wskazano przyczynę braku realizacji zadania.

Brak informacji o realizacji zadania – to zadania, gdzie podmioty wyznaczone do realizacji zadania nie udzieliły żadnych informacji o tym, czy zadanie zostało zrealizowane czy nie.

Tabela 1. Zadania zrealizowane w latach 2023 - 2024 – zadania wyznaczone do realizacji w ramach POŚ

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Opis zadania	Stopień realizacji	Uwagi
			2023	2024				
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA								
1.	Poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji realizowane w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morawica	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy/ przedsiębiorstwa mieszkańcy	132 000,00	168 000,00	Środki własne, Budżet województwa świętokrzyskiego	W ramach programu udzielana jest dotacja: Dotacja do wymiany pieców wynosi 3 tysiące złotych. W 2024 r. udzielono dotacji dla 56 nieruchomości, w tym 52 na wymianę pieca oraz 4 na założenie pieca gazowego. W ciągu 8 lat realizacji programu dotacji udzielono na wymianę 498 starych węglowych piecy, a w 166 nowo budowanych budynkach założono ogrzewanie gazowe. Koszt udzielonej dotacji w 2024 r. zamknął się w kwocie 168.000,00 zł. W 2024 r. ze środków budżetu województwa świętokrzyskiego na wymianę piecy otrzymano dotację w wysokości 81.000,00 zł W 2023 r. udzielono dotacji dla 44 nieruchomości, w tym 35 na wymianę pieca oraz 9 na założenie pieca gazowego. Koszt udzielonej dotacji w 2023 r. zamknął się w kwocie 132.000,00 zł. W latach 2016-2022 na wymieniono 446 starych węglowych piecy, a w 162 nowo budowanych budynkach założono ogrzewanie gazowe. Dotacja do wymiany pieców wynosi 3 tysiące złotych, a zainteresowanie mieszkańców taką inwestycją jest duże.	Zadanie realizowane na bieżąco	-
2.	Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach	Urząd Miasta i Gminy	Koszty w ramach działań bieżących			-	Zadanie realizowane	-

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Morawica na lata 2022-2026 z perspektywą do 2029 r." za okres 2023-2024

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Opis zadania	Stopień realizacji	Uwagi
			2023	2024				
	grzewczych i na otwartych przestrzeniach	w Morawicy					na bieżąco	
3.	Modernizacja i termomodernizacja systemów ogrzewania budynków użyteczności publicznej na terenie gminy i miasta Morawica	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	Koszty podane poniżej w podziale na poszczególne projekty				Zadanie zrealizowane	-
			715 309,38	-	Środki własne, Polski Ład	Modernizacja budynku Ośrodka Zdrowia w Morawicy (ocieplenie stropu, wymiana okien, wymiana bramy garażowej, montaż instalacji fotowoltaicznej)		
			2 677 000,00	-	Środki własne, Polski Ład	Termomodernizacja hali sportowej w Bilczy (montaż instalacji fotowoltaicznej, wymiana oświetlenia na ledowe.		
			1 437 000,00	-	Środki własne, Polski Ład	Termomodernizacja budynku szkoły w Bilczy (ocieplenie stropu, wymiana okien, wymiana drewna zewnętrznych, wymiana oświetlenia na LED, montaż instalacji fotowoltaicznej.		
			1 191 997,92	-	Środki własne, Polski Ład	Termomodernizacja szkoły w Radomicach (wymiana okien, ocieplenie stropu, wymiana oświetlenia na LED, docieplenie ścian zewnętrznych, montaż instalacji fotowoltaicznej.		
			3 443 834,26	-	Środki własne, RPO WŚ 2014-2020	Termomodernizacja szkoły w Morawicy (docieplenie ścian budynku nauczyciela i sali gimnastycznej, wymiana instalacji elektrycznej, montaż instalacji fotowoltaicznej)		
4.	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powstających ze spalania paliw na potrzeby c.o. oraz c.w.u. obiektów mieszkalnych – modernizacja indywidualnych kotłowni domowych	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy/ mieszkańcy	5 697 506,11	-	WFOŚiGW - 19806689,22 budżet gminy - 132000,00	W ramach programu Czyste powietrze wykonano w 2023 r. i rozliczono wymianę starych piecy na gazowe (29); elektryczne (1); pompa ciepła (62); biomasa (7); gaz +termo (24); pompa+termo (23); biomasa+termo (7); gaz BG (35)	Zadanie zrealizowane	-
5.	Realizacja zadań monitoringowych	GIOŚ RWMŚ	Koszty niemożliwe do określenia		NFOŚiGW	Zadania w zakresie monitoringu	Zadanie	-

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Opis zadania	Stopień realizacji	Uwagi
			2023	2024				
	jakości powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	w Kielcach	dla gminy i w poszczególnych latach			jakości powietrza realizowane były zgodnie z „Wykonawczym programem państwowego monitoringu środowiska na rok 2023” oraz „Wykonawczym programem państwowego monitoringu środowiska na rok 2024”. Na terenie Gminy Morawica w latach 2023-2024 nie było zlokalizowanych punktów pomiarowych monitoringu jakości powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Wszystkie dane dotyczące jakości powietrza (programy monitoringu, aktualne i archiwalne wyniki pomiarów, oceny oraz prognozy jakości powietrza) dostępne są na portalu „Jakość powietrza” GIOŚ, pod adresem: https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/home .	zrealizowane	
6.	Ograniczanie pylenia wtórnego poprzez czyszczenie ulic na mokro, szczególnie w czasie dni bezopadowych	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy/ zarządcy dróg	Koszty w ramach działań bieżących			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
7.	Budowa oświetlenia ulicznego w gminie Morawica, w tym wymiana istniejących opraw oświetleniowych na energooszczędne	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	472 864,98	238 100,00	Budżet gminy, środki zewnętrzne	2023 r. - Budowa i przebudowa oświetlenia ulicznego na terenie gminy Morawica: Morawica ul. Korneckiego i ul. Niebieska, Zaborze ul. Kamienna, Lisów ul. Wygwizdów, Drochów Dolny ul. Daleka, Obice ul. Słoneczna, ul. Kwiatowa i część ul. Słonecznej, Radomice ul. Stara Wieś, Bilcza ul. Jaśminowa i ul. Kalinowa, ul. Jeżynowa, Piaseczna Górka ul. Skowronkowa, Zbrza –	Zadanie zrealizowane	-

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Opis zadania	Stopień realizacji	Uwagi
			2023	2024				
						oświetlenie zbiornika wodnego, Brudzów ul. Floriańska (w kierunku ul. Załawie), Brudzów ul. Floriańska (w kierunku ul. Gawronki, Bieleckie Młyny, ul. Spacerowa. 2024 r. – Budowa i przebudowa oświetlenia na terenie Gminy Morawica: Bilcza, ul. Sezamkowa i Marmurowa, Drochów Dolny, ul. Spacerowa, Piaseczna Górka, ul. Polna, Bilcza, ul. Krótka, Bilcza, ul. Zastawie, Brzeziny, ul. Bławatkowa i Makowa, Drochów Dolny, ul. Polna, Wola Morawicka, ul. Miła, Dębska Wola, ul. Dereniowa i Końcowa, Morawica, ul. Diamentowa i Wspólna, Brudzów, ul. Floriańska, Zaborze, ul. Kamienna, Brudzów, ul. Floriańska od str. Gawronek, Bieleckie Młyny, ul. Lazurowa, Zbrza, obok zbiornika wodnego, Obice, ul. Leśna, Dyminy, ul. Zacisze, Radomice obok boiska, Drochów Dolny, ul. Bajeczna, Bieleckie Młyny, ul. Rumiankowa i Spacerowa.		
8.	Rozwój transportu rowerowego, w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	3 415 869,49		RPO WŚ 2014 – 2020 3 388 107,46 zł, Budżet gminy	Zakres inwestycji przewidywał budowę ścieżek rowerowych o długości 2,2 km o nawierzchni z mieszanki mineralno-asfaltowej (ul. Leszczynowa, ul. Wspólna, ciąg pieszo-jezdny), częściowo o nawierzchni z kostki betonowej (droga dojazdowa do działek prywatnych) oraz odcinka chodnika o nawierzchni z betonowej kostki brukowej.	Zadanie zrealizowane	-

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Opis zadania	Stopień realizacji	Uwagi
			2023	2024				
						Ponadto wzdłuż ścieżek zamontowane zostanie oświetlenie - 24 szt. słupów stalowych ocynkowanych, o mocy 44W oprawy LED; 51 szt. słupów stalowych ocynkowanych o mocy 28W.		
9.	Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy/ mieszkańcy	Informacje o realizacji zadania przedstawione w zadaniu nr 3				Zadanie zrealizowane	-
10.	Poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, w tym poprzez ich kompleksową termomodernizację.	mieszkańcy	b.d.	b.d.	Środki własne, dotacje, kredyty, Program Czyste Powietrze	-	Zadanie realizowane na bieżąco wg potrzeb i możliwości finansowych	-
11.	Realizacja inwestycji z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii na terenie gminy i miasta Morawica	mieszkańcy	b.d.	b.d.	Środki własne, dotacje, kredyty	-	Zadanie realizowane na bieżąco wg potrzeb i możliwości finansowych	-
12.	Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie konieczności ochrony powietrza i wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie w tym promowanie odnawialnych źródeł energii	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy/ placówki oświatowe	-	-	-	Realizacja w ramach edukacji szkolnej	Zadanie realizowane na bieżąco	-
ZAGROŻENIA HAŁASEM								
1.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn. Budowa obwodnic w m. Radkowie i w m. Brzeziny w ciągu DW 763	Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich	-	-	-	Odstąpienie od umowy na skutek wstrzymania realizacji przedmiotu umowy przez Wykonawcę, braku przedłożenia wymaganych	Zadanie nie zostało zrealizowane	

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Opis zadania	Stopień realizacji	Uwagi
			2023	2024				
						opracowań projektowych oraz brak działań zmierzających do rozwiązania zaistniałej sytuacji, pomimo jednoznacznych zobowiązań kontraktowych i wielokrotnych wezwań do ich spełnienia. Wykonawca nie podjął działań umożliwiających realizację powierzonych zadań.		
2.	Budowa południowej obwodnicy Morawicy w ciągu DW 766 od skrzyżowania z projektowaną obwodnicą DK73	Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich	0	1 187 095,47	Budżet województwa świętokrzyskiego RFRD dla zadania obwodnicowego	Przedmiotem zamówienia była dokumentacja projektowa, uzyskanie wymaganych prawem decyzji i zezwoleń na realizację inwestycji drogowej oraz realizacja zadania w systemie zaprojektuj i zbuduj. Początek planowanej obwodnicy zlokalizowano po stronie zachodniej na odcinku istn. DW 766 (w km istn. DW 766 ok 1+770,4), a koniec planowanej obwodnicy określono w km ok. 26+960 Dk 73.	Zadanie w trakcie realizacji	-
3.	Budowa obwodnicy Morawicy i Woli Morawickiej w ciągu drogi krajowej nr 73 Morawica – Wola Morawicka	GDDKiA w Kielcach	89 421,00	b.k	KFD	Wykonanie analizy porealizacyjnej dla inwestycji	Zadanie w trakcie realizacji	-
			12 135 677,50	48 090 575,21	KFD	Podane koszty są całkowitą kwotą poniesioną przez GDDKiA w danym roku, nie da się z tej kwoty wyszczególnić wydatków poniesionych na ochronę przed hałasem		
4.	Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej	Starosta Kielecki	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
5.	Budowa i przebudowa dróg gminnych	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	Informacje podane przy zadaniu nr 13.				Zadanie zrealizowane	-

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Opis zadania	Stopień realizacji	Uwagi
			2023	2024				
6.	Kontrola emisji hałasu do środowiska z dróg krajowych i wojewódzkich	WIOŚ w Kielcach/ zarządcy dróg	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
7.	Stosowanie rozwiązań ograniczających hałas w zakładach przemysłowych (np. obudowy dźwiękochłonne, tłumiki dźwięku, izolacje akustyczne)	Przedsiębiorcy	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
8.	Modernizacja, rozbudowa, budowa i przebudowa dróg gminnych na terenie gminy i miasta Morawica	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy/ zarządcy dróg	Koszty podane poniżej w podziale na poszczególne projekty				Zadanie zrealizowane	-
			8 818 963,86	10 057 187,39	2023 r. - Dofinansowanie z Funduszu Polski Ład: 5 266 537,06 zł, Budżet gminy, 2024 r. - dofinansowanie z Funduszu Polski Ład: 5 266 537,06 zł, Budżet gminy	Budowa dróg w terenach przemysłowych w Dębskiej Woli		
			1 680 000,00	-	Dofinansowanie z Funduszu Polski Ład: 1 003 267,78 zł, Budżet gminy	2023 r. - Przebudowa ul. Szeleśtów w Dębskiej Woli. Inwestycja realizowana w systemie zaprojektuj – wybuduj polega na opracowaniu dokumentacji projektowej i budowie drogi o nawierzchni asfaltowej o długości 0,62 km		
			7 602 342,76	-	Budżet gminy, środki zewnętrzne	2023 r. - Przebudowa: ul. Dąbie w miejscowości Zbrza, ul. Słonecznej i Bukowej w miejscowości Bilcza, ul. Dąbrówka w miejscowości Radomice, ul. Hożej w miejscowości Brzeziny, ul. Polnej w miejscowości Zaborze, ul.		

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Opis zadania	Stopień realizacji	Uwagi
			2023	2024				
						Jesiennej i Letniej w miejscowości Bilcza, ul. Bocznej w miejscowości Chmielowice, ul. Sadowej i Pod Lasem w miejscowości Łabędziów, drogi dojazdowej do gruntów rolnych o nr działki 47 w miejscowości Brzeziny odcinek 300 m, ul. Kawczyńskiej w miejscowości Dębska Wola, ul. Ściegienego nr 12a, 12b, 12c w miejscowości Bilcza, ul. Radosnej w miejscowości Piaseczna Górka. Łączna długość przebudów w 2023 roku wynosiła 4 484 m.		
			-	24 574 699,89	Budżet gminy, środki zewnętrzne	2024 r. - Budowa dróg w terenach przemysłowych w Dębskiej Woli, Przebudowa ul. Szelestów w Dębskiej Woli, Budowa ul. Folwark w Dyminach, Przebudowa ul. Szkolnej w Morawicy, Przebudowa ul. Szkolnej w Bilczy, Budowa przejścia dla pieszych na ul. Bukowej na działkach o nr ewid. 294/48 i 294/50 w Bilczy, Budowa przejścia dla pieszych na ul. Wesołej w Brzezinach, Budowa chodnika i przejść dla pieszych przy ul. Wapiennej w Woli Morawickiej, Przebudowa ul. Nad Nidą w miejscowości Kuby Młyny, Przebudowa ul. Magnoliowej w miejscowości Bilcza, Przebudowa drogi gminnej nr DG349012T - ulica Stara wieś w miejscowości Radomice, Przebudowa drogi wewnętrznej ul. Zielonej w miejscowości Brudzów, Przebudowa ulicy Łąkowej w		

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Opis zadania	Stopień realizacji	Uwagi
			2023	2024				
						Lisowie, Przebudowa ul. Zacisznej w Brzezinach, Remont ul. Podlesie w Brzezinach, Przebudowa ul. Dereniowej i Końcowej w Dębskiej Woli, Przebudowa ul. Bażantowej w Bilczy - etap III, Przebudowa ul. Północnej w Zbrzy, Przebudowa drogi położonej na dz. nr ewid. 437 ul. Leśna w Bilczy, Przebudowa ulicy Kamiennej w Zaborzu.		
9.	Realizacja inwestycji drogowych ograniczających emisję hałasu (m.in. nawierzchni o obniżonej hałaśliwości, ekranów akustycznych, w tym stosowanie naturalnych (w postaci ścian roślinności) lub półnaturalnych (rośliny pnące na ekranach), wałów ziemnych oraz zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg i ulic)	Zarządcy dróg	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	
10.	Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy/ zarządcy dróg	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE								
1.	Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
GOSPODAROWANIE WODAMI								
1.	Upowszechnienie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej w zakresie prawidłowego stosowania i przechowywania środków ochrony roślin oraz ograniczanie ich złego wpływu na wody powierzchniowe i podziemne	Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	
2.	Działania inwestycyjne	Urząd Miasta	-	-	-	-	Zadanie nie	

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Opis zadania	Stopień realizacji	Uwagi
			2023	2024				
	i utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi	i Gminy w Morawicy /PGW Wody Polskie					zostało zrealizowane	
3.	Utrzymanie i konserwacja urządzeń melioracji wodnych podstawowych	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy / PGW Wody Polskie	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
4.	Ograniczenie zużycia wody w obrębie terenów miejskich (ponowne wykorzystanie „wody szarej” i „deszczówki” do celów gospodarczych) oraz w przemyśle (np. recykulacja wody, zamykanie obiegu wody)	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy/ prywatni właściciele/ mieszkańcy	4 599,00	959,50	Budżet gminy	Program dofinansowania do zbiorników na deszczówkę W odpowiedzi na postulaty mieszkańców podjęto uchwałę nr LV/544/22 Rady Miejskiej w Morawicy z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie zasad udzielania, trybu postępowania, kryteriów wyboru inwestycji do dofinansowania, sposobu rozliczania dotacji celowej na wspomaganie realizacji zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych służących ochronie środowiska. Został uruchomiony program dofinansowań do działań mających na celu gromadzenie wód opadowych i roztopowych dla mieszkańców Miasta i Gminy Morawica. Dotacji udziela się w formie refundacji poniesionych przez beneficjenta kosztów kwalifikowalnych wykonania zadania w wysokości 50 % jednakże nie więcej niż: 1) 500,00 zł brutto na zakup i montaż zbiornika (zbiorników) naziemnych 2) 800,00 zł brutto na zakup i montaż zbiornika (zbiorników)	Zadanie realizowane na bieżąco	-

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Opis zadania	Stopień realizacji	Uwagi
			2023	2024				
						podziemnych. W 2024 r. dofinansowanie uzyskały 3 wnioski złożone przez mieszkańców Miasta i Gminy Morawica na kwotę 959,50 zł. Przyznane mieszkańcom dofinansowanie pochodzi w całości ze środków budżetu Miasta i Gminy Morawica W 2023 r. udzielono dotacji dla 9 gospodarstw, które wykonały te zbiorniki na łączną kwotę 4.599,00 zł.		
5.	Ograniczanie zużycia wody poprzez zmniejszenie strat na przesyle oraz optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury wodnej	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy/ZGK w Morawicy/ mieszkańcy	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
6.	Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez wdrożenie stosowania kodeksu dobrych praktyk rolniczych, wspieranie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych)	Mieszkańcy	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
7.	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu	PGW Wody Polskie/WIOŚ Kielce	Koszty niemożliwe do określenia dla gminy i w poszczególnych latach		NFOŚiGW	Wody powierzchniowe W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ), zgodnie z „Programem wykonawczym monitoringu wód powierzchniowych na rok 2023” i „Programem wykonawczym monitoringu wód powierzchniowych na rok 2024” realizowany był monitoring jakości wód powierzchniowych na terenie gminy Morawica: w 2023 i 2024 roku w ramach	Zadanie realizowane na bieżąco	

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Opis zadania	Stopień realizacji	Uwagi
			2023	2024				
						monitoringu operacyjnego i monitoringu badawczego w 3 jednolitych częściach wód powierzchniowych (JCWP): - Czarna Nida od Morawki do ujścia, - Czarna Nida od Stokowej do Morawki, - Chodcza. Na obszarze gminy Morawica znajdują się 2 punkty pomiarowo - kontrolne (ppk): - Czarna Nida – Bieleckie Młyny, - Chodcza – Zastawie. Wody podziemne Na obszarze gminy Morawica w latach 2023 i 2024 nie było zlokalizowanych punktów pomiarowych krajowej sieci monitoringu jakości wód podziemnych, a więc w ramach PMŚ nie dysponujemy danymi o jakości wód podziemnych dla tego obszaru		
8.	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy/ Zakład Gospodarki Komunalnej w Morawicy	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
9.	Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA								

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Morawica na lata 2022-2026 z perspektywą do 2029 r." za okres 2023-2024

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Opis zadania	Stopień realizacji	Uwagi
			2023	2024				
1.	Rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	-	-	-	-	Zadanie nie zostało zrealizowane	
2.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	-	3 428 275,50	Środki własne, Rządowy Fundusz Polski Ład	W ramach inwestycji wybudowane zostało 2,95 km kanalizacji grawitacyjnej, 1,9 km kanalizacji tłocznej, 5,37 km sieci wodociągowej oraz przepompownia ścieków - Dębskiej Woli i terenów przemysłowych	Zadanie zrealizowane	-
3.	Monitoring gospodarki wodno-ściekowej (badania wód, ścieków, odcieków, wizualizacja, kontrola parametrów ilościowych i jakościowych wód i ścieków	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy/ ZGK w Morawicy	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
4.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej do oczyszczania ścieków komunalnych	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy/ ZGK w Morawicy	Koszty w ramach zadania 6 i 7			-	Zadanie zrealizowane	
5.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej do zbiorowego odprowadzania ścieków komunalnych	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy/ ZGK w Morawicy	Koszty w ramach zadania 6 i 7			-	Zadanie realizowane na bieżąco wg potrzeb	
6.	Modernizacja oczyszczalni ścieków	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy/ ZGK w Morawicy	-	2 565 290,59	Dofinansowanie z Funduszu Polski Ład: 1 467 886,63 zł, Budżet gminy	Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w Brzezinach - Opracowanie dokumentacji projektowej obejmującej rozbudowę i przebudowę oczyszczalni ścieków w Brzezinach oraz wykonanie robót budowlanych w zakresie budynku prasy.	Zadanie zrealizowane	
7.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy/ ZGK w Morawicy	574 656,00	3 428 275,50	Budżet gminy, 50 % wartości tj: 287 328,00 zł sfinansowane ze środków osób prywatnych w	2023 - Przedmiotem inwestycji była rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej zlokalizowanej na terenie działek nr ew. 593, 443, 598/27, 598/140, 598/160, 598/161, 598/23, 598/21, 615, 598/21, 598/96 i 598/106, obręb	Zadanie zrealizowane	

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Morawica na lata 2022-2026 z perspektywą do 2029 r.” za okres 2023-2024

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Opis zadania	Stopień realizacji	Uwagi
			2023	2024				
					ramach inicjatywy lokalnej	Bilcza w zaprojektowanym pasie drogowym drogi gminnej i zaprojektowanych dróg dojazdowych do poszczególnych działek. Zakres obejmował wykonanie: - Kanalizacji sanitarnej z rur PVC Ø200 mm o długości 930 mb - Rurociągu tłoczego PE Ø 90 mm – 148 mb - Studzienek kanalizacyjnych Ø 1200 mm - 25 szt. - Studzienek rozprężnych Ø 800 mm – 1 szt. - Przepompowni ścieków. 2024 r. - Budowa sieci wod.-kan. w terenach przemysłowych w Dębskiej Woli		
8.	Rozbudowa sieci wodociągowej	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy/ ZGK w Morawicy	Koszty podane przy zadaniu nr 2 „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę”.			-	Zadanie realizowane na bieżąco	
9.	Dotacje i budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, dla których budowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadniona ekonomicznie lub technicznie	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	4 000,00	4 000,00	Środki własne	W 2023 r. udzielono z budżetu gminy (uchwała nr XIII/158/15 Rady Gminy w Morawicy z d. 30.12.2015 r. w sprawie przyjęcia zasad udzielania dotacji celowej na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Morawica) dotacji w wysokości 4.000,00 zł na budowę oczyszczalni przydomowej w Lisowie, a w 2024 r. w tej samej wysokości na budowę oczyszczalni w Piasecznej Górcie.	Zadanie zrealizowane	-

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Opis zadania	Stopień realizacji	Uwagi
			2023	2024				
10.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
ZASOBY GEOLOGICZNE								
1.	Kontrole w ramach nadzoru nad ruchem zakładów górniczych wydobywających kopalinę objętą prawem własności nieruchomości gruntowej	OUG w Kielcach	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
2.	Eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalin	OUG w Kielcach	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
3.	Działania edukacyjne promujące racjonalną gospodarkę zasobami naturalnymi i ich ochrona	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
GLEBY								
1.	Promocja pakietów rolno-środowiskowo - klimatycznych	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
2.	Ochrona gruntów rolnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnianie ich przeznaczenia w dokumentach planistycznych	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
3.	Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku rolnym, leśnym lub innym	Władający powierzchnią ziemi	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Opis zadania	Stopień realizacji	Uwagi
			2023	2024				
4.	Uprawa roślin energetycznych na glebach niskiej jakości	Władający powierzchnią ziemi	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
5.	Wprowadzenie, odtworzenie zadrzewień śródpolnych służące ochronie gleb przed erozją wietrzną, poprawie stosunków mikroklimatycznych i biocenotycznych	Władający powierzchnią ziemi	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
6.	Promocja rolnictwa ekologicznego i integrowanego oraz informacja nt. dobrych praktyk rolniczych	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy/ ARIMR, ŚODR w Modliszewicach	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW								
1.	Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie i regulaminu utrzymania czystości i porządku	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco w ramach obowiązków statutowych	-
2.	Odbiór, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	3 878 953,07	4 650 019,69	Budżet gminy	-	Zadanie realizowane na bieżąco w ramach obowiązków statutowych	-
3.	Osiągnięcie poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wskazanych frakcji odpadów komunalnych oraz ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	Koszty w ramach zadania nr 2.			Jednym z głównych celów obowiązującego systemu gospodarki odpadami jest osiągnięcie wymaganych poziomów odzysku. Miasto i Gmina Morawica osiąga wymagane poziomy: - poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w 2023 r.	Zadanie realizowane na bieżąco	-

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Morawica na lata 2022-2026 z perspektywą do 2029 r.” za okres 2023-2024

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Opis zadania	Stopień realizacji	Uwagi
			2023	2024				
						wyniósł 52,47%, w 2024 roku wyniósł 52,43%		
4.	Wykonanie sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnym	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco w ramach obowiązków statutowych	-
5.	Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk odpadów	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy/Lasy Państwowe	10 000,00	10 000,00	Budżet gminy	Gmina Morawica zarówno w 2023 roku jak i w 2024 podejmowała działania mające na celu likwidację dzikich wysypisk odpadów znajdujących się na prywatnych terenach. W 2024 r. przeprowadzono 3 postępowania, które zakończyło się wydaniem decyzji nakazującej usunięcie odpadów. Podobnie w 2023 r. zgłoszono 3 wysypisk, wydano 2 decyzję. Gmina nie ponosiła kosztów związanych z usuwaniem odpadów z tych terenów. Natomiast na terenach należących do gminy w ramach bieżącego utrzymania czystości i porządku na bieżąco są usuwane odpady.	Zadanie zrealizowane	-
6.	Realizacja „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy i Miasta Morawica na lata 2016-2032”	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy/ mieszkańcy	95 100,10	69 622,31	Budżet gminy, WFOŚiGW, NFOŚiGW	W 2023 r. usunięto 235,41 Mg azbestu. W 2024 r. z terenu gminy usunięto 174,23 Mg odpadów zawierających azbest.	Zadanie zrealizowane	-
7.	Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznym	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
ZASOBY PRZYRODNICZE								
1.	Bieżące i zrównoważone utrzymanie zieleni na terenie gminy	Urząd Miasta i Gminy	-	-	Środki własne	W 2023 r. – nasadzono 39 szt. klonów pospolitych, 7 szt. lipy	Zadanie zrealizowano	-

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Opis zadania	Stopień realizacji	Uwagi
			2023	2024				
		w Morawicy				drobnolistnej i 6 szt. świerka na działkach należących do gminy w msc. Bilcza, Brudzów, Zbrza, Zaborze i Brzeziny. Są to nasadzenia zastępcze w zamian za wycinkę drzew zagrażających i uniemożliwiających budowę lub rozbudowę dróg. W ramach realizacji projektu pn.: „Promocja produkcji żywności ekologicznej przez nasadzenie drzew miododajnych sposobem na ochronę i poprawę jakości środowiska oraz bioróżnorodności w województwie świętokrzyskim-2023”. W ramach tego projektu gmina otrzymała 25 szt. klonów pospolitych, które posadzone zostały na terenie placu szkolnego i boiska sportowego w Woli Morawickiej. W latach 2021-2023 posadzono w ramach umowy z Urzędem Marszałkowskim na terenie gminy ponad 70 drzew i krzewów.		
2.	Bieżąca konserwacja form ochrony przyrody	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
3.	Koszty hodowli lasu	Nadleśnictwo Daleszyce	183 277,87	235 933,35	środki własne	Melioracje agrotechniczne (porządkowanie powierzchni zrębowych), odnowienia i zalesienia, pielęgnowanie lasu (pielęgnowanie gleby, czyszczenia wczesne i późne), poprawki i uzupełnienia, pozostałe zabiegi z zakresu hodowli lasu	Zadanie zrealizowano	-
		Nadleśnictwo Kielce	292 795,12	207 183,60	środki własne	Pielęgnowanie upraw i młodników, odnowienia lasu, melioracje agrotechniczne, przygotowanie		

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Opis zadania	Stopień realizacji	Uwagi
			2023	2024				
						gleby pod odnowienia		
4.	Przebudowa (modernizacja) drogi leśnej nr 13, będącej dojazdem pożarowym nr 22	Nadleśnictwo Daleszyce	26 301,24	2 260 736,32	środki własne	Dokumentacja projektowa i roboty budowlane	Zadanie zrealizowano	-
5.	Koszty ochrony lasu	Nadleśnictwo Daleszyce	66 796,15	75 471,17	środki własne	Zbiór materiałów prognostycznych w ramach wczesnego wykrywania zagrożeń dla lasu, zwłaszcza związanych z chorobami i szkodnikami owadzi. Ochrona przed zwierzyną. Ograniczenie liczebności szkodliwych owadów. Pozostałe zabiegi z zakresu ochrony lasu związane głównie z utrzymaniem czystości w lesie (sprzątanie, wywóz śmieci).	Zadanie zrealizowano	-
		Nadleśnictwo Kielce	76 610,90	64 304,41	środki własne	Zabezpieczanie upraw leśnych przed zwierzyną, jesienne poszukiwania szkodników pierwotnych sosny, wywieszanie pułapek feromonowych, sprzątanie śmieci z terenów leśnych, ochrona przyrody: wywieszanie nowych i czyszczenie starych budek lęgowych dla ptaków, dokarmianie ptaków.	Zadanie zrealizowano	-
6.	Opracowanie dokumentacji na potrzeby opracowania planu ochrony dla rezerwatu przyrody Radomice	RDOŚ w Kielcach	-	-	-	Zadanie zrealizowane w latach 2024 – 2025, ale płatność realizowana w 2025 r.	Zadanie zrealizowane	-
7.	Wsparcie zaplecza dydaktycznego oraz infrastruktury służącej edukacji ekologicznej oraz ochronie walorów przyrodniczych	WIOŚ/Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	22 496,66	-	Środki własne, środki Ministerstwa Klimatu i Środowiska, WFOŚiGW	W 2023 r. realizowany był „Program edukacji ekologicznej mieszkańców Miasta i Gminy Morawica w 2023 r.” W ramach programu zrealizowane zostały konkursy ekologiczne dla dzieci i młodzieży ze szkół z terenu gminy Morawica, takie jak: - EKO-Drużyna – konkurs	Zadanie zrealizowane	-

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Opis zadania	Stopień realizacji	Uwagi
			2023	2024				
						na przedstawienie ekologiczne - Zbieramy makulaturę – dzieci przekazały do punktu skupu 7.702 Mg makulatury - Smog nas zje, nie nie damy się – prace plastyczne -druk książeczki o treści ekologicznej z przekazem dla najmłodszych mieszkańców. Realizacja konkursów była możliwa dzięki wsparciu finansowym Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach w formie dotacji, w kwocie 9.528,44 zł, pozostała kwota w wysokości 12.968,22 zł pochodziła z budżetu gminy. We wszystkich konkursach udział wzięło 256 dzieci, rozdano przedszkolakom 700 egz. książeczek.		
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI								
1.	Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badań przyczyn, tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii).	PSP/Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
2.	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno- ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	-	29 016,00	23 212,80 zł stanowi dotacja celowa pochodząca z budżetu wojewody, a pozostałe 5 803,20 zł wkład Gminy	16 października 2024 r. Miasto i Gmina Morawica zawarło umowę z Wojewodą Świętokrzyskim której przedmiotem było udzielenie dotacji celowej na zakup ubrań bojowych dla OSP Brudzów. Całkowity koszt umowy wyniósł 29 016,00 zł, przy czym 23 212,80 zł stanowi dotacja celowa	Zadanie realizowane na bieżąco w ramach obowiązków statutowych	-

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Opis zadania	Stopień realizacji	Uwagi
			2023	2024				
						pochodząca z budżetu wojewody, a pozostałe 5 803,20 zł wkład Gminy. Nowe ubrania bojowe znacznie wpłynęły na poprawę efektywności jednostki, jak również przyczyniły się do zwiększenia bezpieczeństwa druhów strażaków. Należy podkreślić, że tego typu stroje stosują już m.in. strażacy z Państwowej Straży Pożarnej. Złożone z III części są znacznie bardziej komfortowe, nowoczesne i lepiej sprawdzają się w akcjach ratowniczo-gaśniczych.		
3.	Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku	Sprawcy	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-
4.	Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	-	-	-	Brak takich zdarzeń	Zadanie realizowane na bieżąco	-
5.	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Urząd Miasta i Gminy w Morawicy	Koszty w ramach bieżącej działalności			-	Zadanie realizowane na bieżąco	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankietyzacji

3. Analiza wskaźników monitorowania efektywności Programu Ochrony Środowiska

Tabela 2. Wskaźniki monitorowania Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Morawica na lata 2022 – 2026 z perspektywą do roku 2029 na lata 2023 - 2024

L.p.	Wskaźnik			
	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartość osiągnięta na koniec 2024 roku
Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza				
1.	Liczba substancji z przekroczeniami w strefie świętokrzyskiej	2	0	1
2.	Ilość wymienionego oświetlenia [szt.]	2731 szt.	>2731 szt.	200
3.	Długość ścieżek rowerowych [km]	6 km	>6 km	2,2
4.	Ilość przeprowadzonych termomodernizacji [szt.]	5 szt. budynków użyteczności publicznej	15 szt. budynków użyteczności publicznej	4
5.	Liczba (szt.) i moc (MW) instalacji OZE	1 szt.	>1 szt.	W ramach programu Czyste powietrze wykonano w 2023 r. i rozliczono wymianę starych piecy na gazowe (29); elektryczne (1); pompa ciepła (62); biomasa (7); gaz +termo (24); pompa+termo (23); biomasa+termo (7); gaz BG (35)
6.	Ilość przeprowadzonych działań promocyjnych [szt.]	2	>2	>2
Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem				
1.	Poziom hałasu Leq (WIOŚ)	-	Poniżej poziomu dopuszczalnego	Poniżej poziomu dopuszczalnego
2.	Ilość km modernizowanych dróg [km]	7	>19	10,7
3.	Ilość przeprowadzonych kampanii edukacyjnych [szt.]	0	>1	>1
Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne				
1.	Ilość przeprowadzonych działań edukacyjnych [szt.]	0	>1	>1
Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami				
1.	Ilość przeprowadzonych działań edukacyjnych [szt.]	0	>1	>1
2.	Zużycie wody na potrzeby przemysłu [dam ³]	74	80	183
3.	Liczba jednolitych części wód w stanie co najmniej dobrym	1	>1	0
Obszar interwencji: Gospodarka wodno - ściekowa				
1.	Korzystający z sieci wodociągowej [%]	98,6	98,7	98,6

L.p.	Wskaźnik			
	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartość osiągnięta na koniec 2024 roku
2.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej	79,4	79,7	80,1
3.	Ilość przeprowadzonych działań edukacyjnych [szt.]	0	>1	>1
Obszar interwencji: Zasoby geologiczne				
1.	Ilość przeprowadzonych działań edukacyjnych	0	>1	>1
Obszar interwencji: Gleby				
1.	Ilość przeprowadzonych działań edukacyjnych	1	>1	>1
Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów				
1.	Ilość zebranych komunalnych odpadów zmieszanych	2 460,66 ton	<2 460,66 ton	2 687,24
2.	Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest [Mg]	280,625	300,00	W 2023 r. usunięto 235,41 Mg azbestu. W 2024 r. z terenu gminy usunięto 174,23 Mg odpadów zawierających azbest.
3.	Ilość przeprowadzonych działań edukacyjnych	1	>1	>1
Obszar interwencji: Zasoby przyrody				
1.	Powierzchnia zieleni urządzonej (GUS)	53,44 ha	>53,44 ha	39,49
2.	Lesistość	26,2%	>26,2%	23,8%
3.	Ilość przeprowadzonych działań promocyjnych [szt.]	0	>1	4
Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami				
1.	Liczba poważnych awarii Na terenie Miasta i Gminy	b.d.	0	0 szt.
2.	Liczba poważnych awarii Na terenie Miasta i Gminy	b.d.	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankietyzacji jednostek, danych z jednostek realizujących zadania na terenie Miasta i Gminy Morawica

4. Ocena postępu wdrażania Programu

Z 70 zadań wyznaczonych na lata 2023 - 2024 w Programie Ochrony Środowiska, podjęto się realizacji 67. Daje to stopień realizacji na poziomie 95,71%.

Tabela poniżej przedstawia stopień realizacji poszczególnych celów wyznaczonych w ramach wyznaczonych obszarów interwencji Programu Ochrony Środowiska.

Tabela 3. Stopień realizacji poszczególnych celów wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska

Lp.	Obszar interwencji	Liczba wyznaczonych zadań	Liczba zrealizowanych zadań	Stopień realizacji danego celu
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	12	12	100%
2.	Zagrożenie hałasem	10	9	90%
3.	Pola elektromagnetyczne	1	1	100%
4.	Gospodarowanie wodami	9	8	88,89%
5.	Gospodarka wodno – ściekowa	10	9	90%
6.	Zasoby geologiczne	3	3	100%
7.	Gleby	6	6	100%
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	7	7	100%
9.	Zasoby przyrody	7	7	100%
10.	Zagrożenie poważnymi awariami	5	5	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zebranych danych

5. Analiza wydatków poniesionych na ochronę środowiska

Z analizy zadań środowiskowych wyznaczonych do realizacji na lata 2023 - 2024 na terenie Miasta i Gminy Morawica zawartych w powyższych tabelach, wynika, że łączne koszty na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska zaplanowanych na lata 2023 - 2024 wyniosły **156 090 119,3 zł**.

Największe koszty generowały zadania zawarte w obszarze interwencji „Zagrożenie hałasem”. Łączna suma przeznaczona na realizację zadań z tego zakresu wyniosła **114 235 963,1 zł**.

Tabela nr 4 przedstawia koszty realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2023 – 2024 w rozbiciu na poszczególne obszary interwencji.

Tabela 4. Koszty poniesione na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska w latach 2023-2024 (wyznaczonych w POŚ)

Obszar wyznaczony w Programie Ochrony Środowiska	Poniesione koszty w 2023 roku [zł]	Poniesione koszty w 2024 roku [zł]	Poniesione koszty łącznie [zł]
Ochrona klimatu i jakości powietrza	19 183 382,14	406 100,00	19 589 482,14

Obszar wyznaczony w Programie Ochrony Środowiska	Poniesione koszty w 2023 roku [zł]	Poniesione koszty w 2024 roku [zł]	Poniesione koszty łącznie [zł]
Zagrożenie hałasem	30 326 405,12	83 909 557,96	114 235 963,1
Pola elektromagnetyczne	-	-	-
Gospodarowanie wodami	4 599,0	959,5	5 558,5
Gospodarka wodno -ściekowa	578 656,0	9 425 841,59	10 004 497,59
Gleby	-	-	-
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów	3 984 053,17	4 729 642	8 713 695,17
Zasoby przyrody	668 277,94	2 843 628,85	3 511 906,79
Zagrożenie poważnymi awariami	0	29 016,00	29 016,00
SUMA	54 745 373,37	101 344 745,9	156 090 119,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankietyzacji jednostek

6. Podsumowanie

Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Morawica na lata 2022-2026 z perspektywą do 2029 r.” za okres 2023-2024, zwany dalej *Raportem*, jest dokumentem, w którym przeprowadzona została analiza wykonania zadań określonych w ww. Programie Ochrony Środowiska. Dokument ten prezentuje postępy w realizacji zadań z zakresu ochrony i poprawy stanu środowiska zapisanych w *Programie*.

Raport oparty jest o dane powszechnie dostępne, publikowane przez Główny Urząd Statystyczny oraz dane uzyskane z instytucji zobowiązanych do udostępniania informacji o środowisku oraz Raportów o stanie gminy. Otrzymano odpowiedzi na ankiety od większości instytucji wskazanych w Programie Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Morawica.

Z 70 zadań wyznaczonych na lata 2023 - 2024 w Programie Ochrony Środowiska, podjęto się realizacji 67. Daje to stopień realizacji na poziomie 95,71%.

Z analizy zadań środowiskowych wyznaczonych do realizacji na lata 2023 - 2024 na terenie Miasta i Gminy Morawica zawartych w powyższych tabelach, wynika, że łączne koszty na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska zaplanowanych na lata 2023 - 2024 wyniosły **156 090 119,3 zł**.

Największe koszty generowały zadania zawarte w obszarze interwencji „Zagrożenie hałasem”. Łączna suma przeznaczona na realizację zadań z tego zakresu wyniosła **114 235 963,1 zł**.

Największe zmiany można zaobserwować w obszarze Zagrożenia hałasem oraz Ochrona klimatu i jakości powietrza. W latach 2023-2024 znacznej poprawie uległa sieć komunikacyjna.

Podsumowując, należy stwierdzić, że w latach 2023-2024 na terenie Miasta i Gminy Morawica wykonano inwestycje ekologiczne. Należy docenić organy administracji samorządowej, jak też podmioty eksploatujące instalacje i urządzenia związane z ochroną środowiska, które wykazały się zaangażowaniem w wykonanie określonych zadań.

W oparciu o dokonaną analizę zgromadzonych informacji nt. zrealizowanych w latach 2023 – 2024 zadaniach środowiskowych na terenie Miasta i Gminy Morawica można wysunąć następujące wnioski:

- 1) Największy postęp można zaobserwować w przypadku realizacji działań w zakresie Zagrożenia hałasem,
- 2) Zadania, mające na celu poprawę stanu środowiska na terenie gminy były wykonywane głównie

przez jednostki budżetowe,

- 3) Cele środowiskowe zostały osiągnięte,
- 4) W kolejnych latach należy podjąć się realizacji zadań, których nie udało się zrealizować w latach 2023 – 2024, należy jednak zweryfikować te zadania i przeprowadzić szczegółową analizę potrzeb i stanu środowiska, ponieważ część tych zadań mogła się zdezaktualizować.